

Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Березень 2024 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 54
Департамент статистики та звітності

Головне

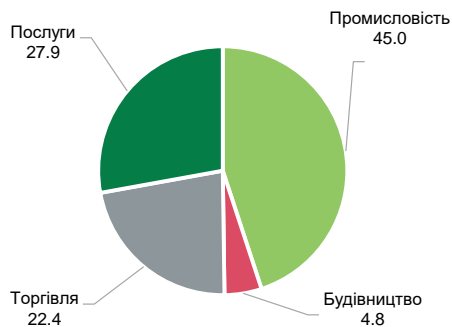
Незважаючи на затяжну повномасштабну війну та негативний ефект від блокади західних кордонів, український бізнес демонструє здатність адаптуватися до складних умов та **оптимістично налаштований щодо результатів своєї діяльності в найближчій перспективі. Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) у березні зріс до 52.0** (у лютому – 47.5).

- Позитивну економічну активність підприємств в усіх секторах стимулювали нарощення морських і залізничних перевезень, збереження стійкої ситуації на валютному ринку, низькі інфляційні очікування та сезонний фактор. Стримуючими чинниками залишаються посилення обстрілів критично важливих об'єктів і ризик недостатності міжнародного фінансування.
- Найоптимістичніші очікування демонструють підприємства торгівлі. Респонденти сектору налаштовані на подальше збільшення обсягу товарообороту й обсягу закупівлі товарів для продажу, а також поліпшили оцінки щодо залишків товарів для продажу.
- Респонденти промисловості, будівництва та сфери послуг, на відміну від попередніх місяців, очікують збільшення обсягів замовлень на продукцію, у тому числі експортних, обсягів будівництва/наданих послуг та нових замовлень.
- На тлі посилення темпів зростання закупівельних цін, підприємства всіх секторів, що беруть участь в опитуванні, продовжують прогнозувати здорожчання цін/тарифів на власну продукцію/послуги.
- Оцінки щодо зайнятості дещо поліпшилися. Підприємства будівництва та торгівлі налаштовані на незначне збільшення чисельності працівників, натомість респонденти промисловості та сфери послуг продовжують очікувати скорочення персоналу.

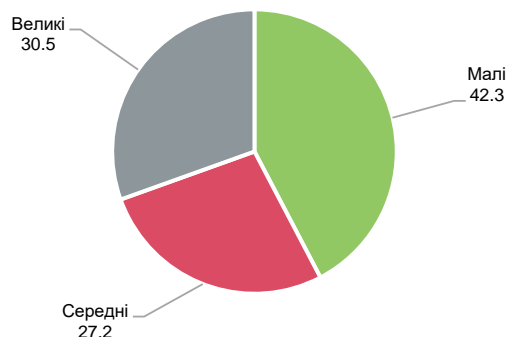
НБУ публікує результати щомісячного опитування в форматі «Відкриті дані». Інформація доступна за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/open-data/api-dev>

Паспорт вибірки

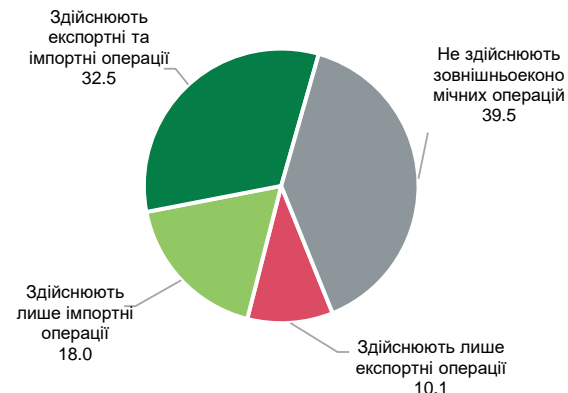
Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

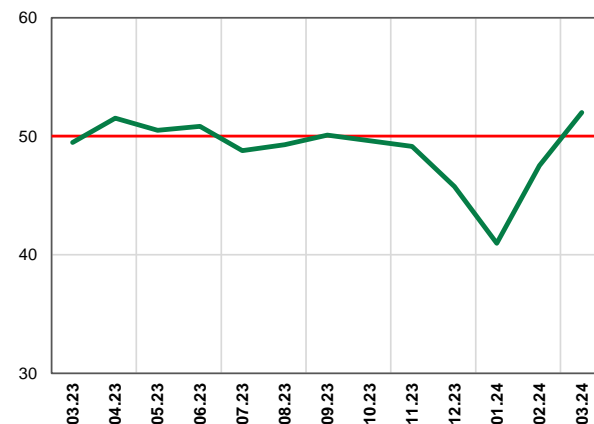
Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- Час проведення опитування: 04 – 21 березня 2024 року
- Опитано всього: 456 підприємств
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у березні порівняно з лютим

Сектор	Вагова структура для розрахунку ІОДА, %	Дифузійний індекс (секторальний)		
		Лютий 2024	Березень 2024	Зміна м/м
Промисловість	35.2	48.3	51.0	2.7
Будівництво	2.8	43.7	53.5	9.8
Торгівля	26.0	50.1	55.1	5.1
Послуги	36.0	45.3	50.6	5.3
Загалом	100.0	ІОДА (в цілому по Україні)		
		47.5	52.0	4.5

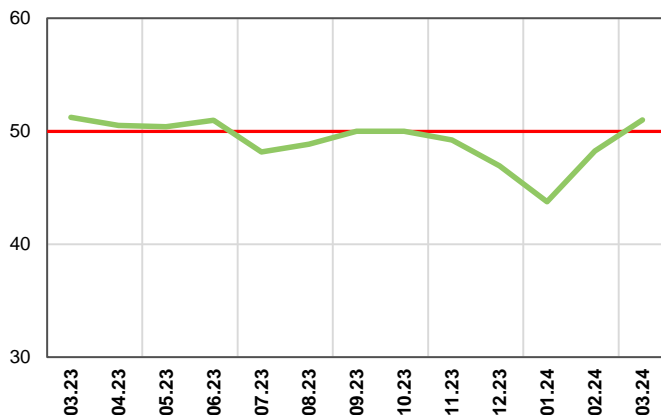
Індекс очікування ділової активності

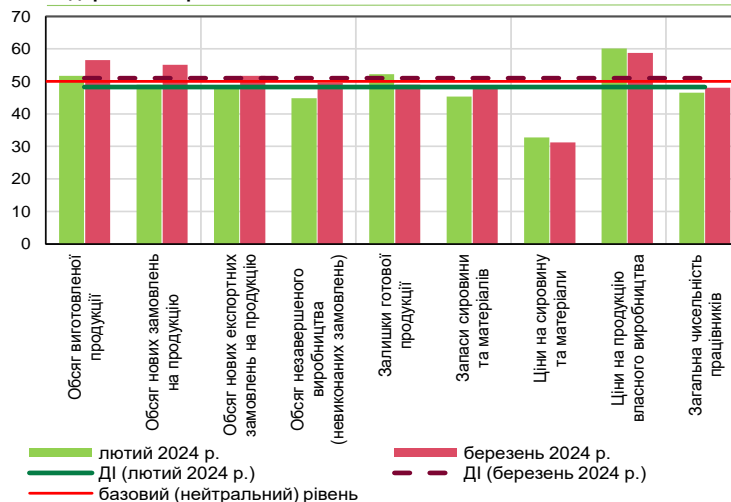
В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлень

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

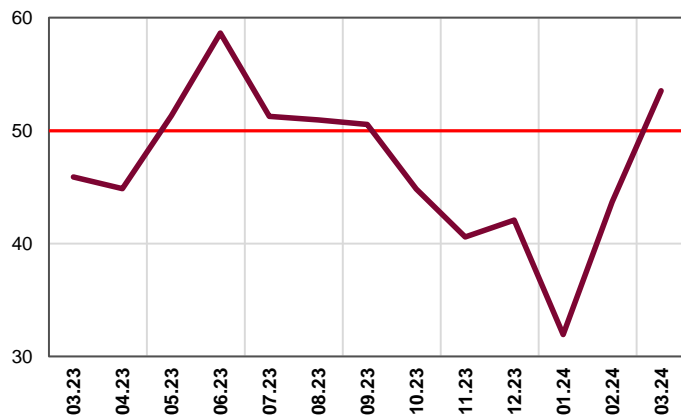
Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників економічного стану підприємств промисловості

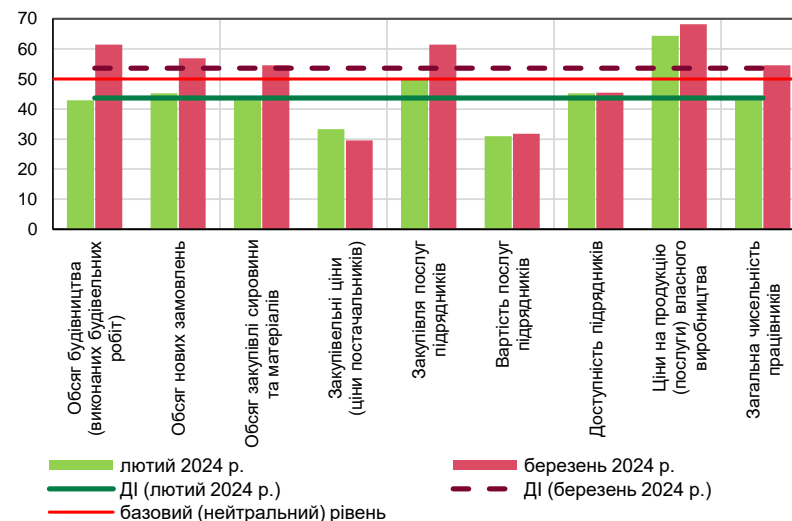
- Завдяки сталому споживчому попиту, стійкій ситуації на валютному ринку та низьким інфляційним очікуванням підприємства промисловості позитивно оцінили результати своєї діяльності на найближчу перспективу. **ДІ сектору в березні становив 51.0** (у лютому – 48.3).
- Респонденти оптимістично налаштовані щодо обсягів виготовленої продукції та обсягів нових замовлень на продукцію, у т. ч. експортних: ДІ – 56.6, 55.1 і 51.7 відповідно (у лютому – 51.7, 49.0 і 47.9 відповідно). Упритул до нейтрального рівня наблизилися очікування щодо обсягів незавершеного виробництва: ДІ – 49.5 (у лютому – 44.8).
- Уперше за три місяці поліпшилися та є позитивними оцінки щодо залишків готової продукції: ДІ – 49.0 (у лютому – 52.2). Одночасно пом'якшилися негативні оцінки щодо запасів сировини та матеріалів: ДІ – 48.0 (у лютому – 45.3).
- На тлі стійких очікувань зростання вартості сировини та матеріалів, підприємства налаштовані на помірніше здорожчання цін на продукцію власного виробництва: ДІ – 31.2 і 58.8 (у лютому – 32.8 і 60.1).
- Зберігаються негативні очікування керівників підприємств сектору стосовно загальної чисельності працівників: ДІ – 48.0 (у лютому – 46.6).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

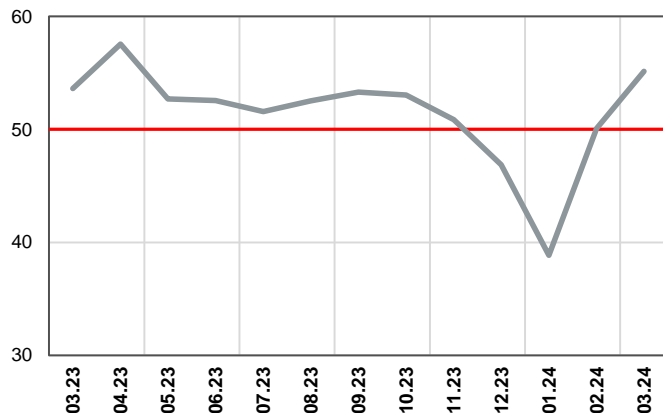
Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників економічного стану підприємств будівництва

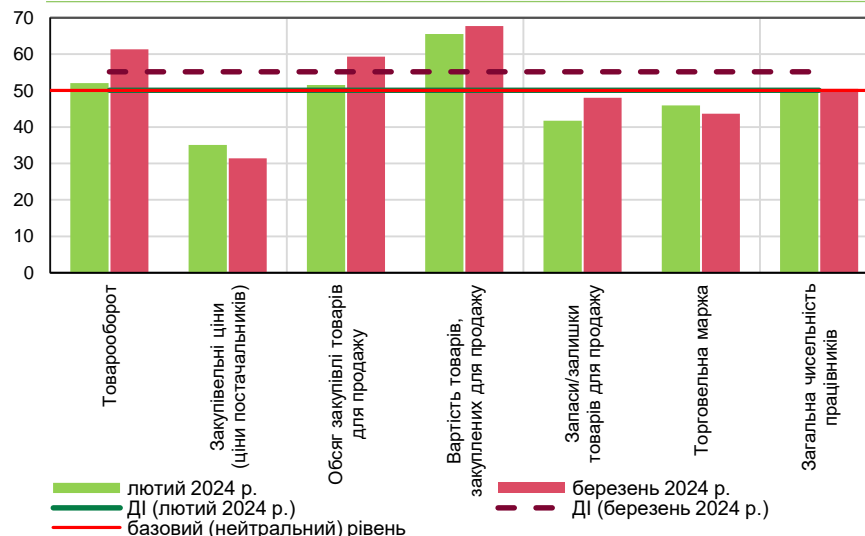
- Бюджетне фінансування на відновлення інфраструктури, а також сприятливі погодні умови позитивно вплинули на оцінки щодо економічних результатів у секторі будівництва: **ДІ у березні зріс до 53.5** (у лютому – 43.7).
- Респонденти очікували **зростання обсягу будівництва, обсягу нових замовлень**, а також **обсягу закупівлі сировини та матеріалів**: ДІ – 61.4, 56.8 та 54.5 відповідно (у лютому – 42.9, 45.2 та 42.9).
- Попри збереження негативних оцінок щодо вартості послуг підрядників та їх доступності, очікується збільшення закупівлі їхніх послуг: ДІ – 31.8, 45.5 та 61.4 відповідно (у лютому – 31.0, 45.2 та 50.0 відповідно).
- Будівельники налаштовані на **здорожчання цін на продукцію (послуги) власного виробництва** на тлі подальшого **зростання закупівельних цін**: ДІ – 68.2 та 29.5 відповідно (у лютому – 64.3 та 33.3).
- Уперше за останні шість місяців, керівники сектору прогнозують **збільшення загальної чисельності працівників**: ДІ – 54.5 (у лютому – 42.9).

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

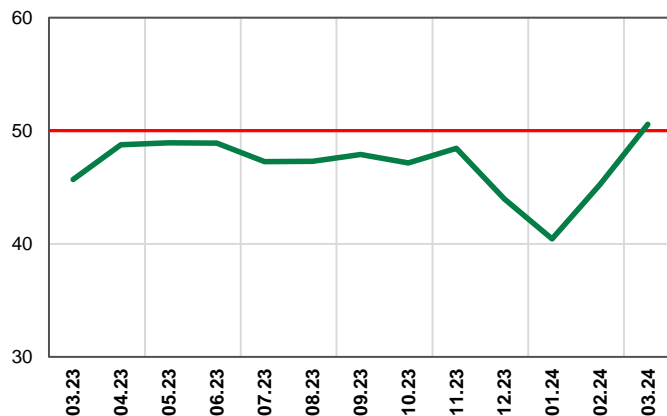
Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників підприємств торгівлі

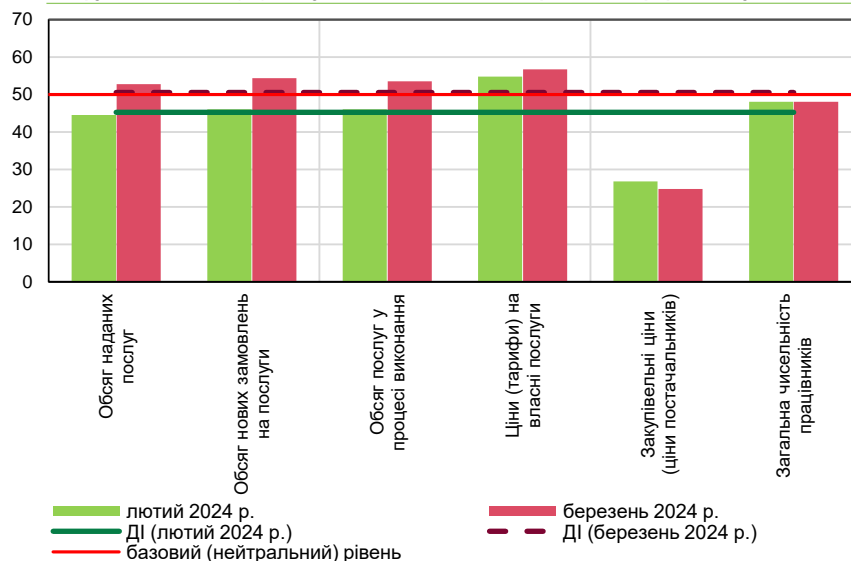
- Попри негативний вплив блокування західного кордону на експорт товарів підприємства торгівлі залишаються найоптимістичнішими серед інших секторів економіки, позитивно оцінивши другий місяць поспіль свою ділову активність. Цьому сприяли нарощення морських і залізничних перевезень, сповільнення інфляції та сталий споживчий попит. ДІ сектору становив 55.1 (у лютому – 50.1).
- Очікувалося подальше збільшення обсягу товарообороту та обсягу закупівлі товарів для продажу: ДІ – 61.3 та 59.3 відповідно (у лютому – 52.1 та 51.5 відповідно). Одночасно посилились оцінки щодо збільшення запасів/залишків товарів для продажу: ДІ – 48.0 (у лютому – 41.8).
- Респонденти прогнозують подальше здорожчання закупівельних цін, а також вартості товарів, закуплених для продажу: ДІ – 31.4 і 67.6 відповідно (у лютому – 35.1 і 65.5 відповідно).
- Зберігається тенденція щодо зниження торговельної маржі: ДІ – 43.6 (у лютому – 45.9).
- Керівники підприємств сектору зберегли очікування щодо незначного збільшення загальної чисельності працівників на рівні минулого місяця: ДІ – 50.5.

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) очікуваних показників підприємств сфери послуг

- Налагодження логістичних ланцюгів, а також поживлення попиту сприяли оптимістичним оцінкам підприємств сфери послуг щодо своїх економічних перспектив **уперше з жовтня 2021 року: ДІ у березні становив 50.6** (у лютому – 45.3).
- Респонденти налаштовані на зростання обсягу наданих послуг, обсягу нових замовлень на послуги, а також обсягу послуг у процесі виконання: ДІ – 52.8, 54.3 та 53.5 відповідно (у лютому – 44.5, 46.1 та 46.1 відповідно).
- Очікування щодо посилення темпів зростання тарифів на власні послуги (ДІ – 56.7, у лютому – 54.7) зумовлені подальшим здорожчанням закупівельних цін (ДІ – 24.8, у лютому – 26.8).
- Оцінки щодо загальної чисельності працівників залишаються стриманими: ДІ, як і в лютому, становив 48.0.

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у березні 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	32	49	19
Обсяг нових замовлень на продукцію	27	56	17
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	20	63	17
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	13	74	14
Залишки готової продукції	24	53	22
Запаси сировини та матеріалів	21	53	25
Ціни на сировину та матеріали	41	55	4
Ціни на продукцію власного виробництва	22	74	4
Загальна чисельність працівників	7	82	11

Дані опитування підприємств будівництва у березні 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	27	68	5
Обсяг нових замовлень	27	59	14
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	23	64	14
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	45	50	5
Закупівля послуг підрядників	23	77	0
Вартість послуг підрядників*	36	64	0
Доступність підрядників	9	73	18
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	36	64	0
Загальна чисельність працівників	18	73	9

Дані опитування підприємств торгівлі у березні 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	36	50	14
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	37	63	0
Обсяг закупівлі товарів для продажу	34	50	16
Вартість товарів, закуплених для продажу	45	45	10
Запаси / залишки товарів для продажу*	24	57	20
Торговельна маржа	5	77	18
Загальна чисельність працівників	9	83	8

Дані опитування підприємств сфери послуг у березні 2024 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	23	60	17
Обсяг нових замовлень на послуги	27	55	18
Обсяг послуг у процесі виконання	23	61	16
Ціни (тарифи) на власні послуги	17	80	3
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	52	46	2
Загальна чисельність працівників	9	79	13

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:

рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;

вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;

нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.

Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.

- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **ІЮДА** – показник, середньозважений за частками секторів економіки у ваговій структурі.

Національний
банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [X](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)